MERANTI (DARK RED)

- heel polyvalente houtsoort uit Zuidoost-Azië;
- roodbruin tot rozebruin kernhout met veel kleurnuances;
- uitermate geschikt voor binnentoepassingen zoals deuren, plinten, (deur)lijsten, trappen en meubelwerk;
- ook geschikt voor multiplex (*Lauan – Indo Hardwood*);
- Sommige houtsoorten zijn geschikt voor buitenschrijnwerk zoals ramen, deuren, balkons, balustrades, stormplanken en gevelbekleding.
- *Select and better* garandeert de betere kwaliteit volgens de *Malayan Grading Rules*.

Kan ik de meranti die ik aangeboden krijg voor mijn buitenschrijnwerk vertrouwen?

Meranti is een generieke handelsnaam die gebruikt wordt om het hout te identificeren dat tot het geslacht *Shorea* van de familie Dipterocarpacees behoort. Het is een zeer grote familie waarvan het geslacht *Shorea* alleen al 196 verschillende soorten omvat!

Er zijn 5 hoofdgroepen van meranti, voornamelijk gedifferentieerd op basis van de kleur van het kernhout van de soort (daarbij moet worden opgemerkt dat Lauan eigenlijk een meranti is in de brede zin van het woord; hij wordt gebruikt voor de vervaardiging van panelen):

- Dark red meranti
- Light red meranti
- White meranti
- Yellow meranti
- Balau

De eerste groep (Dark red meranti) omvat de soorten die over het algemeen het meest duurzaam zijn en die gemiddeld betere mechanische eigenschappen hebben.

Oorspronkelijk (meer dan 60 jaar geleden) stond de soort *Shorea pauciflora* bekend om zijn goede natuurlijke duurzaamheid (natuurlijke duurzaamheidsklasse 2) en zijn uitstekende mechanische eigenschappen. Deze meranti stond bekend als 'Nemesu', afkomstig van de Zuidoost-Aziatische eilanden, voornamelijk Maleisië en in mindere mate uit de Filippijnen en Indonesië. Het was het

Houtsoorten

Afrormosia
Afzelia
Amerikaans elzenhout
Ayous / Wawa
Azobe
Basralocus
Beukenhout
Bilinga
Bubinga
Californian Redwood
Cambara (Quarubarana)
Coigue
Curupixa
Dennenhout
Dibetou
Eikenhout, Europees – Amerikaans
Esdoornhout – Amerikaans
Esdoornhout – Europees
Essenhout
Europese Douglas
Framire
Garapa
Gerutu
Grenen
Guatambu
Ipe

vlaggenschip van de Dark red meranti en was overvloedig aanwezig op de Europese markt. Momenteel staat bijna 75% van de *Shorea*-soorten op de Rode Lijst van de International Union for the Conservation of Nature (IUCN) – d.w.z. dat het om soorten gaat die min of meer ernstig met uitsterven worden bedreigd. Als gevolg van de overexploitatie worden allerlei soorten van het geslacht *Shorea* met sterk uiteenlopende kwaliteiten en eigenschappen gebruikt en onder de generieke naam meranti aan de man gebracht. De indeling in de bovengenoemde groepen wordt niet langer gerespecteerd. De markt wordt overspoeld met soorten van een lagere duurzaamheidsklasse, namelijk klasse 3 of zelfs 4 ! Hun mechanische eigenschappen zijn ook zeer variabel en vaak inferieur aan die van *Shorea pauciflora*.

Voorzorgsmaatregel

De variabiliteit van eigenschappen binnen dezelfde denominatie zorgt voor veel verwarring. **Als voorzorgsmaatregel wordt sterk aanbevolen om niet langer te vertrouwen op de groepsnamen, maar alleen *Shorea* met een dichtheid van meer dan 550 kg/m³ te gebruiken.** Daardoor verhoogt de kans dat het hout met betere mechanische eigenschappen betreft. In het algemeen is er geen verband tussen de mechanische eigenschappen en de natuurlijke duurzaamheid. Maar in het geval van *Shorea*, met hout van de bovengenoemde minimale dichtheid, kunt u toch een betere duurzaamheid verwachten.

Helaas, **met het blote oog lijkt het hout van bijna alle soorten van het geslacht *Shorea* op elkaar**. Geen enkele professionele houtverkoper of -verwerker kan ze met zekerheid identificeren. Hun identificatie vereist observatie onder een microscoop, en zelfs dan is het niet gemakkelijk! In België zijn er slechts enkele gespecialiseerde laboratoria die dergelijke expertises kunnen uitvoeren.

Vanwege de variabiliteit van de soorteigenschappen is het dus raadzaam om zich eerst te baseren op de minimaal vereiste dichtheid van 550 kg/m³, en daarbij als extra zekerheid de laagste overeenstemmende kwaliteiten (duurzaamheid, mechanische eigenschappen, enz.) als referentie te nemen, of om een ander type hout te kiezen waarvan de soortafkomst geen twijfel laat.

Herkomst

Meranti (dark red) is de commerciële naam voor een reeks botanische soorten van het geslacht *Shorea*, secties *Rubella*, *Brachyptera*, *Pachycarpae*, *Multica* en *Ovalis*, die allemaal tot de familie van de *Dipterocarpaceae* behoren. Volgens de *Malayan Grading Rules* (uitgave 1984) omvat Meranti (dark red) deze soorten:

- *Shorea curtisii*;
- *Shorea pauciflora*;
- *Shorea platyclados*;
- *Shorea argentifolia*;
- *Shorea ovata*;
- *Shorea singkawang*;
- *Shorea pachyphylla*;
- *Shorea acuminata*;
- *Shorea hemsleyana*;
- *Shorea macrantha*;
- *Shorea palembanica*;
- *Shorea platycarpa*;
- *Shorea leprosula*.

Het groeigebied van Meranti (dark red) ligt in de regenwouden van Zuidoost-Azië, met de grootste concentratie in Maleisië en Indonesië.

Uitzicht

De Merantiboom wordt gemiddeld 30 tot 40 meter hoog, uitzonderlijk zelfs 60 tot 70 meter. De takkenvrije stam is recht en cilindrisch, en bereikt een hoogte van 10 tot 30 of zelfs 42 meter.
De diameter van de takkenvrije stam ligt tussen de 70 en 180 cm, in een zeldzaam geval 255 tot 300 cm. Na veertig jaar bereiken Merantibomen soms een diameter van 48 tot 80 of zelfs 105 cm. Afhankelijk van de soort zijn de wortelaanlopen kort en breed, of hoog en smal, 3 tot soms 5 meter hoog.
De grijze of bruine schors heeft een glad oppervlak met duidelijke spleten in v-vorm of vlokken, soms ook schilfers. Volwassen bomen hebben een kroon in de vorm van een halfbol of koepel. Het blad is

Iroko
Itauba
Jarana – Sapucaia
Jarrah
Jatoba
Kapur
Kersenhout – Amerikaans
Kersenhout – Europees
Keruing
Khaya – Mahoniehout (Afrikaans)
Kosipo
Koto
Lindehout
Lorkenhout
Mahoniehout – Amerikaans
Makore
Mansonia
Massaranduba
Mengkulang
Meranti (dark red)
Merbau
Moabi
Movingui
Mutenye
Niangon
Notenhout – Amerikaans
Notenhout – Europees
Okan
Oregon Pine / Europese douglas
Ovangkol
Padoek
Panga-panga
Pau amarelo
Pin des Landes
Pitchpine
Populierenhout
Purperhart
Robinia
Rubberhout
Sapelli
Sipo

enkelvoudig en groeit alternerend.
De Merantiboom groeit sneller in de zon dan in de schaduw. Toch lijdt hij onder te lange blootstelling aan de zon. Ideaal voor zaailingen is zonlicht met tussenpozen. Voor een optimale groei zijn ook Mycorrhizae essentieel.

Kleur en tekening

Het kernhout is roodbruin tot rozebruin, met veel kleurvariatie – niet alleen naargelang van de soort, maar ook binnen eenzelfde soort. Vers hout kleurt tussen rozerood en purperbruin. Bij het drogen verdonkert het hout.
Het spinthout is meestal grijsachtig roze, onderscheidt zich duidelijk van het kernhout en is 2 tot 6 cm breed (4 tot 5 cm bij volgroeide bomen).
Gommen kunnen bij nat hout voor donkere strepen op het langsvlak zorgen. Die verdwijnen bij het drogen. Het hout bevat ook vaak lichtgekleurd en vast hars. Dat geeft fijne witachtige lijntjes op onregelmatige afstand op het kopse vlak ('harsgangen').
De structuur van (Dark) Red Meranti is meestal regelmatig, zonder uitgesproken tekening. Op kwartier gezaagd vertoont het hout soms strepen, op dosse soms vlammen.

Duurzaamheid

Het kernhout is *weinig duurzaam*, *matig duurzaam* tot *duurzaam* (natuurlijke duurzaamheidsklasse II-IV). Het spinthout is *niet duurzaam* (natuurlijke duurzaamheidsklasse V).
Vers gekapt hout of een stam is gevoelig voor nathoutboorders. (Dark) Red Meranti vertoont dan ook soms zwarte wormsteken of *pinholes*. Die zijn niet groter dan 1 mm en hebben geen invloed op de duurzaamheid of mechanische eigenschappen.
Voor buitenschrijnwerk moet het hout een volumieke massa van minstens 550 kg/m^3 hebben bij een houtvochtgehalte van 15%. Merantihout met een lagere volumieke massa is geschikt voor talloze binnentoepassingen.

Droging en vochtgehalte

Merantihout drogen gaat gemakkelijk.

Schilfineer

Meranti is uitermate geschikt voor schilfineer. Dat voert Europa in als multiplex *Lauan – Indo Hardwood*, dat ook andere houtsoorten bevat. Het is van uitstekende kwaliteit, maar vertoont vaak kleurverschillen. De lokale producenten werken volgens de *British Standards* (BS 6566, Part 8) die op basis van de verlijming drie types schilfineer onderscheiden:

- *Moisture Resistant* (MR) voor binnentoepassingen: 03-67 volgens STS 04, lijmklasse 1 volgens NBN-EN 314;
- *Cyclic Boil Resistant* (CBR) voor beschermde of tijdelijk onbeschermde buitentoepassingen (met formolmelaminelijm): 2 x 4 – 100 volgens STS 04, lijmklasse 2 volgens NBN-EN 314;
- *Weather and Boil Proof* (WBP) voor onbeschermde buitentoepassingen of (met fenolformaldehydelijm): 72-100 volgens STS 04, lijmklasse 3 volgens NBN-EN 314.

Bewerking

Meranti is gemakkelijk bewerkbaar, zowel machinaal als met de hand. Herzagen, afkorten, boren, draaien, spijkeren, schroeven en lijmen gaat gemakkelijk.
Voor buigwerk is Merantihout niet geschikt.

Afwerking

De afwerking van Meranti is goed. Gebruikt u het hout voor buitenschrijnwerk? Dan is een kleurloze voorbehandeling volgens procedé C1 nodig.

Toepassingen

- sommige houtsoorten zijn geschikt voor buitenschrijnwerk zoals ramen, deuren, veranda's;
- binnenschrijnwerk zoals deuren, plinten, (deur)lijsten, trappen;
- vloeren;
- trappen, balustrades, balkons;
- botenbouw;
- orgelpijpen;
- draai- en houtsnijwerk;
- chemische vaten;
- multiplex (Lauan – Indo Hardwood) voor:

Southern Yellow Pine

Sucupira

Tali

Tamarindo

Tamme kastanjehout

Tasmanian oak

Tatajuba

Teak

Tiama

Tola

Tulpenboomhout

Vurenhout

Wenge

Western Hemlock

Western Red Cedar

Yellow Balau / Bangkirai

Yellow Birch

- betimmering van o.a. garagepoorten, (gegroefde) dakoversteek, dakgoten;
- bekisting of bekleding van aanhangwagens (met of zonder kunstharslaag, betonplex);
- binnenschrijnwerk;
- meubelen;
- toonkasten;
- winkelinrichting;
- uitbekleding;
- deuromlijsting.

Meranti		
Gemiddelde volumieke massa*		550 kg/m^3
Radiale krimp	60 tot 30% r.v.**	0,6%
	90 tot 60% r.v.**	0,9%
Tangentiële krimp	60 tot 30% r.v.**	1,2%
	90 tot 60% r.v.**	1,8%
Werken	60 tot 30% r.v.**	1,9%
	90 tot 60% r.v.**	2%
Buigsterkte		76 N/mm^2
Elasticiteitsmodulus		11.000 N/mm^2
Druksterkte (evenwijdig met de vezel)		45 N/mm^2
Schuifsterkte		8,4 N/mm^2
Hardheid (Janka) – Kops		3705 N
Hardheid (Janka) – Langs		3475 N

* bij houtvochtgehalte tussen 11 en 17 procent / ** relatief luchtvochtgehalte

Commerciële afmetingen

Dikte	16 mm	20 mm
Vaste breedtes	80/105/130 mm	80/105/130/155/180/205 mm

Dikte	26/40/52/65 mm	32/45/80 mm
Vaste breedtes	80/105/130/155/180/205/230/280/305 mm	105/130/155/180/205/230/280/305 mm

Dikte	105 mm	45 mm
Vaste breedtes	130/155/180/205/230/280/305 mm	105/130/155/180/205/230/280/305 mm

GERELATEERDE TOEPASSINGEN

Vloeren

Interieurinrichting

Poorten

Binnendeuren

Buitenschrijnwerk (ramen en deuren)

Wanden

Plafonds

Trappen

Nationale organisatie voor technische inlichtingen over hout

Koningsstraat 163 – 1210 Brussel

VZW / ASBL - BE0676-480-869
RPR / RPM Brussel / Bruxelles

T. + 32 (0)2 219 27 43
M. info(at)hout.be

© HoutInfoBois 2024 - Privacybeleid